

J. Zubco

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
Ministry of Justice of Republic of Moldova

INSPECTORATUL NAȚIONAL DE PROBAȚIUNE
NATIONAL PROBATION INSPECTORATE

MD-2009, mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, nr. 1, tel/fax: 022-28-09-78, e-mail: probatiune@probatiune.gov.md
pagina-web: http://www.probatiune.gov.md, IDNO: 1010601000287

21.12.2021 nr. 04 / 743

Doamnei Natalia MOLOȘAG,
Avocatul Poporului (Ombudsman)
Președintele Consiliului pentru prevenirea Torturii

Stimată doamnă MOLOȘAG,

Prin prezenta, la solicitarea Dvs, Nr. 12-9/130-3055 din 07.12.2021, Inspectoratul Național de Probațiune în urma examinării Raportului special privind respectarea drepturilor copiilor în sistemul penitenciar din Republica Moldova „privarea de libertate a copilului - privarea de copilărie”, menționăm următoarele intervenții privind activitatea de probațiune în reintegrarea minorilor în societate.

Potrivit art.13 al Legii nr.8/2008 cu privire la probațiune „probațiunea juvenilă se desfășoară ținându-se cont de obligativitatea respectării interesului superior al copilului și de scopul protecției temporare a copilului aflat în dificultate, al resocializării și al reintegrării lui în familia biologică sau adoptivă, în casă de copii de tip familial, precum și în comunitate”.

În sistemul de probațiune se desfășoară programe probaționale de corecție a comportamentului social care constau în modificarea comportamentului, viziunilor și capacităților care au condus la săvârșirea infracțiunii și programe de reintegrare socială care constau în redobândirea capacităților de a soluționa problemele vieții sociale cotidiene.

Programele probaționale în privința subiecților probațiunii se derulează de către biroul de probațiune, după aplicarea de către instanța de judecată a obligației „să participe la programe probaționale”.

În evidența Inspectoratului Național de Probațiune, anual, sunt aproximativ 300 de minori condamnați la pedepse neprivative de libertate. Rata de aplicare, de către instanțele judecătorești, a programelor probaționale în privința minorilor, în conformitate cu art. 90 alin. (6) CP al RM, este foarte scăzută. Pe parcursul anului 2020 au fost aplicate programe probaționale pentru 28 minori condamnați cu suspendare.

OFICIUL AVOCATULUI POPORULUI
Nr. de intrare 4020
23 decembrie 2021

Organele de probațiune implementează următoarele programe probaționale în privința minorilor:

- 1) Programul probațional pentru minori. Formare civică și vocațională pentru tine și comunitate;
- 2) Programul de diminuare a agresivității;
- 3) Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS).

Programul probațional pentru minori. Formare civică și vocațională - este structurat pe două domenii de conținut: educație morală civică și training vocațional. Ambele domenii sînt detaliate pe mai multe unități tematice care aprofundează aspecte precum: dezvoltarea personală, raționamentul moral, implicarea comunitară, rezolvarea de probleme, identitatea vocațională, planul de carieră.

Durata programului este de 6 luni. Programul conține 22 ședințe, organizate pe 9 module în cadrul celor două compartimente, plus o sesiune introductivă și una finală, per ansamblu, 24 sesiuni.

Programul de diminuare a agresivității – este dedicat minorilor și tinerilor cu vârsta de până la 21 de ani, aflați în evidența organului de probațiune care au probleme legate de violență/agresivitate. Nu este necesar ca persoanele incluse să fie sancționate pentru comiterea unor infracțiuni legate de violență. Este program de grup, urmînd a fi incluși 7-12 persoane aflate în supravegherea organului de probațiune. Structura programului: programul constă din 10 ședințe a cîte 60 min.

Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS) este un program individual de terapie cognitiv comportamentală, ce contribuie la schimbare în procesul de reabilitare a persoanelor care fac abuz de substanțe.

Scopul programului este de a facilita procesul de schimbare, construind încrederea în capacitatea persoanei de a fi stăpîn pe propria viață și motivînd-o să își schimbe obișnuința, de a face abuz de substanțe.

Obiectivele PRAS: a oferi persoanei experiența de a fi auzită, înțeleasă și respectată; a face să reflecte asupra situației sale și asupra abuzului de substanțe; a reduce și preveni alte posibile epizoade de abuz de substanțe; a facilita lucrul și măsurile ulterioare orientate spre schimbare.

Structura programului: presesiunea, trei sesiuni de bază și una sau mai multe sesiuni adăugătoare. Fiecare sesiune poate dura aproximativ 45 de minute, însă este recomandabil să existe la dispoziție 60 de minute în caz de necesitate. Sesiunile se desfășoară săptămînal.

Aplicarea programelor probaționale pentru toți minorii în conflict cu legea are ca scop următoarele: conștientizarea de cître minor a consecințelor legale și sociale la care se expune în cazul săvârșirii de infracțiuni și responsabilizarea acestuia cu privire la comportamentul său, identificarea propriilor abilități, percepți, aptitudini, limite, dar și conștientizarea punctelor tari, a intereselor pentru dezvoltarea profesională prin raportare la nivelul real al cunoștințelor sau

abilităților, minimalizarea riscului de recidivă, oferirea ajutorului imediat, specificarea concretă a problemelor și evaluarea acestora.

Aplicarea programelor probaționale în calitate de alternative la detenție reprezintă o adevărată oportunitate de a asigura reeducarea și resocializarea copiilor care au comis fapte penale mai puțin grave, fiind exclusă interacțiunea acestora cu sistemul de justiție penală.

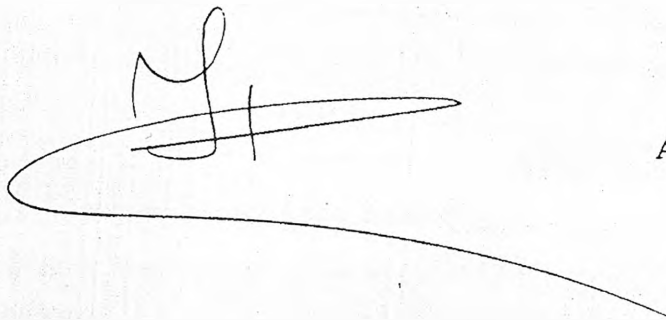
În acest context, se propune completarea articolului 90 din Codul penal cu alin. (6¹) cu suportul Comisiei Parlamentare pentru Drepturile Omului, cu următorul conținut:

“(6¹) În cazul condamnării minorului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, participarea la programul probațional este obligatorie”.

De asemenea pentru minorii în conflict cu legea penală care sunt liberați de răspundere sau pedeapsă penală se aplică măsurile de constrângere cu caracter educativ conform art. 104 Cod Penal.

Cu respect,

Director

Andrei IAVORSCHI